

گونه‌شناسی ارزش‌های میراث مدرن*

زهرانظیری^۱، سمیه فدایی نژاد بهرام‌مجردی^{۲*}

^۱ کارشناس ارشد مرمت بافت‌ها و بناهای تاریخی، گروه مرمت ابنیه و بافت‌های تاریخی، دانشکده معماری، دانشکده‌گان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

^۲ دانشیار گروه مرمت ابنیه و بافت‌های تاریخی، دانشکده معماری، دانشکده‌گان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

(تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۱/۱۷، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۴/۰۱)

چکیده

در مبحث ارزش‌های منابع میراثی همواره مهم‌ترین موضوع نحوه‌ی ارزیابی این ارزش‌ها بوده است. با این حال به دلیل پراکندگی مؤلفه‌های ارزیابی ارزش، طیف وسیع انواع میراث و همچنین ذهنی بودن مبحث ارزش‌ها، رسیدن به یک روش جامع به منظور این ارزیابی امری چالش‌برانگیز می‌باشد. توجه‌ها به بحث حفاظت از میراث مدرن خصوصاً در مبحث ارزش‌ها به‌عنوان یکی از ظرفیت‌های میراثی جدید در سطح بین‌المللی پیشینه زیادی ندارد، به همین جهت پرداختن به ارزش‌های خاص این میراث می‌تواند بینش متخصصان را نسبت به ظرفیت‌های میراث مدرن ارتقاء دهد. این پژوهش که ماهیتی کیفی دارد، به منظور ورود به مبحث ارزیابی ارزش‌ها با استفاده از تکنیک استدلال منطقی، نخست چهارچوبی را پیشنهاد می‌دهد. چهارچوبی مفهومی برای ارزیابی ارزش‌های میراث که شامل ۴ مؤلفه اصلی (خصیصه‌ها، مراجع ارزیابی، گونه‌شناسی و کیفیات ارزش) و زیرمؤلفه‌های آن‌ها می‌باشد. این پژوهش سپس در بخش دوم با بررسی تاریخیچه، اسناد و کنوانسیون‌ها و نظریات موجود در حوزه میراث مدرن به‌عنوان ابزار مطالعات کتابخانه‌ای ارزش‌های این گونه‌ی واکاوی را میراثی کرده و با مبنا قرار دادن یک گونه‌شناسی جهانی، دسته‌بندی ارزش‌های میراث مدرن را تبیین می‌کند. در نهایت ارزش‌تازگی، ارزش‌انعطاف و ارزش جهانی بودن را به‌عنوان سه وجه تمایز ارزش در میراث مدرن شناسایی و معرفی می‌نماید.

واژه‌های کلیدی

میراث مدرن، گونه‌شناسی ارزش، ارزیابی ارزش، ارزش‌های میراث.

* مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نگارنده اول، با عنوان «حفاظت از میراث مدرن شهری؛ نمونه موردی: خیابان لاله‌زار شمالی» می‌باشد که با راهنمایی نگارنده دوم در دانشگاه تهران ارائه شده است.

** نویسنده مسئول: تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۵۵۶۲۴، شماره: ۰۲۱-۶۶۴۰۹۶۹۶، E-mail: Sarafadaei@ut.ac.ir.

مقدمه

وجود فاصله‌ی زمانی کافی (Yilmaz, 2018, 28)، فراوانی این میراث و در صدر بودن بین‌المللی ارزش‌هایی مانند باستانی بودن و منحصر به فرد بودن وجود دارد، که ضرورت واکاوی و کشف ارزش‌های این‌گونه میراث را نشان می‌دهد. به منظور طی کردن مسیری هدفمند برای تدوین یک نوع از گونه‌شناسی ارزش که در مراحل بعد بتوان از آن به‌عنوان مبنا در جهت ارزیابی ارزش‌های مکان‌های میراث مدرن استفاده کرد، لازم است که پژوهش حاضر با درک عمیقی از مقوله‌ی ارزیابی ارزش آغاز شده و سپس جایگاه گونه‌شناسی را در این چهارچوب بازخوانی نماید. ارزش‌ها مقولاتی کیفی و چندبُعدی هستند که درک همه جانبه‌ی آن‌ها در یک دستگاه منسجم و جامع متخصصان را به حل معمای ارزش‌ها نزدیک تر میکند. نوآوری پژوهش حاضر به این دلیل می‌باشد که چهارچوب پیشنهادی ادبیات موجود را از مقیاس بزرگ «درک مفهوم میراث در زمان و مکان» تا مقیاس خرد «کیفیت‌سنجی ارزش‌ها» در قالب یک دیاگرام پیشنهاد می‌دهد. این چهارچوب دارای ساختاری چندلایه است که قابلیت جایگذاری گونه‌شناسی‌های متنوع ارزش را در خود دارد. در این تحقیق با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و روش استدلال منطقی چهارچوبی جامع برای تکمیل و نظم دادن به ادبیات و دسته‌بندی‌های موجود در زمینه‌ی ارزیابی ارزش‌های میراث، پیشنهاد داده شده است. سپس در گام دوم، با بهره‌گیری از رویکرد استنتاجی درصدد بهره‌ورسانی گونه‌شناسی ارزش‌های میراث مدرن به‌عنوان یکی از مراحل ارزیابی ارزش برآمده است. این مهم، از طریق خوانش متون مرتبط با مبحث میراث مدرن در سه حوزه‌ی تاریخ، نظریات و اسناد و کنوانسیون‌های بین‌المللی مرتبط با موضوع انجام گرفته است.

ارزش همواره دلیل اصلی حفظ میراث بوده است. بدیهی است که هیچ جامعه‌ای برای حفظ آنچه برای آن ارزش ندارد تلاش نمی‌کند (De la Torre ed, 2002, 3). توجه به ارزش‌های متنوع میراث در بسیاری از دستگاه‌های رسمی شناسایی منابع میراثی مورد تأکید قرار گرفته است (De la Torre, 2013, 158) پس از ظهور رویکردهای منعطف در ارزیابی ارزش که بعد از انتشار سند نارا در جوامع بین‌المللی مطرح شد (شیروانی، احمدی، و وطن‌دوست، ۲۰۱۷) و همچنین نظریه‌های حفاظت مدرن مبنی بر اینکه ارزش‌ها ساختارهای اجتماعی قابل تغییر هستند (Mason & Avrami, 2002, 18; Pearson & Sullivan, 2013, 79)، رویکردهای مبتنی بر ارزش‌ها غالباً با رویکرد نسبیت‌گرایانه و پسا مدرنیسم شناخته شدند. این دیدگاه ضرورت ارزیابی ارزش‌ها را به‌صورت مورد محور و با توجه به نوع میراث عملی صحیح‌تر می‌داند و اضافه می‌کند امکان وجود ارزش‌ها یا گروه ارزش‌های خاص در هر نوع میراث و یا هر نمونه موردی منفرد وجود دارد. مفهوم میراث مدرن که در دهه‌های اخیر ظهور کرده است شامل ارزش‌های اشتراکی و بسترهایی است که از سیستم و شبکه‌ای از فرایندهای مدرنیزاسیون حاصل شده‌اند. میراث مدرن شامل شواهدی از این فرایندها در بازه زمانی انتهای قرن هجدهم تا زمان حال می‌باشد که محیط پیرامون ما را شکل داده است (Conti, 2017, 10). اغلب نظریه‌پردازان بر این باورند که مفهوم «حفاظت» زاده مدرنیسم است (R Koolhaas, Wigley & Carver, 2014, 19; Westfall, 2004).

در نتیجه اگر ما این حقیقت را بپذیریم، درمی‌یابیم که مدرنیسم خود شایسته حفاظت است (Henket, 1998). باین حال در فرایند ارزیابی اهمیت معنایی و حفاظت از میراث مدرن، چالش‌هایی همچون عدم

روش پژوهش

با توجه به اینکه هدف نخست تحقیق حاضر، یعنی «تدوین چهارچوب مفهومی ارزیابی ارزش‌های میراث» پیش از این توسط نویسندگان مختلف پیگیری شده است، در پژوهش کنونی به منظور بازشناسی، واکاوی و تکمیل ادبیات موجود از روش «استدلال منطقی» استفاده شده است. این روش مبتنی بر واکاوی، طبقه‌بندی و نقد بوده و با هدف صورت‌بندی سامانه‌های منطقی ذهنی در منابع مکتوب مرتبط به کار گرفته می‌شود. گردآوری داده‌ها با شیوه‌ی کتابخانه‌ای و بررسی اسنادی به همراه تحلیل و طبقه‌بندی عمیق با رویکرد استنتاجی به نتایج مورد نظر منتهی شده است. در بخش دوم مقاله با هدف «تبیین ارزش‌های میراث معماری و شهری مدرن» و به منظور واکاوی داده‌ها، از رویکرد تفسیرگرا به شیوه‌ی تحلیلی-تفسیری استفاده شده است. در این روش علاوه بر تفسیر معنایی داده‌ها به تحلیل نظرات و آراء معتبر نظریه‌پردازان حیطه‌ی میراث مدرن پرداخته شده است.

پیشینه پژوهش: گونه‌شناسی ارزش به‌عنوان بخشی از فرایند ارزیابی ارزش‌های میراث

۱. ارزیابی ارزش‌های میراث

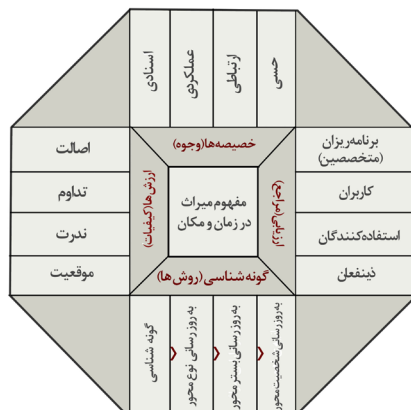
ارزش در لغت به معنی بها، قیمت و شایستگی می‌باشد. بر طبق

لغت‌نامه‌ی عمید نیز ارزش درواقع معیارهای مشترک در جامعه برای ارزیابی مناسبات فرهنگی می‌باشد. با این حال وزنی که به سودمندی و مزایای هر ارزش داده می‌شود دائماً در حال تغییر است. در نتیجه در هر جنبه‌ای از اقدامات حفاظت - از درک و استخراج ارزش‌های میراث گرفته تا ترکیب ارزیابی‌های ارزش در تصمیم‌گیری‌ها و تدوین سیاست‌ها- ارزش‌ها مورد ارزیابی قرار می‌گیرند (Avrami et al., 2019, 10). بنابراین، گسترش مفهومی تعیین ارزش مکان‌های میراثی (از جمله سایت‌ها، محدوده‌ها و مناظر) بر اساس معانی ارتباطی آن‌ها، سؤالاتی را در مورد چگونگی بازشناسی، حفظ، توصیف و احترام به این ارزش‌ها مطرح می‌کند. به مجموع این اعمال که در دید کلان در پی حل کردن معمای ارزش‌ها با هدف مدیریت سایت‌ها صورت می‌پذیرد (Avrami et al., 2019) ارزیابی ارزش‌ها گفته می‌شود. این ارزیابی شامل گونه‌شناسی، اهمیت، اولویت‌بندی و تعیین کیفیت این ارزش‌ها می‌باشد. به منظور دستیابی به یک ارزیابی جامع، نظریه‌پردازان حوزه‌ی حفاظت گام‌های مختلفی را پیشنهاد می‌کنند. با این حال به نظر می‌رسد به لحاظ خط فکری، چهارچوب‌های پیشنهادی در اکثر مواقع بسیار مشابه بوده است. به طور مثال ولداپوس و رودرز در تحقیقی که در سال ۲۰۱۴ انجام داده اند، نخست سیاست‌های فراملی مدیریت میراث را با هم مقایسه کرده و سپس ۴ گام مشترک را در این سیاست‌ها

Appelbaum, 2012; Keene, 2006; Throsby, 2001) ندرت^۴، (Pye, 2000) و تداوم می‌باشد. فردهایم این‌گونه بیان می‌کند که مفاهیمی همچون اصالت، یکپارچگی و ندرت نوعی از ارزش نبوده و در واقع معیارهایی برای شناسایی کیفیت ارزش‌ها و به‌طور کلی کیفیت آثار میراثی محسوب می‌شوند (Fredheim & Khalaf, 2016, 11). بدیهی است که در تمرین‌های حفاظت، این مرحله پس از تدوین گونه‌شناسی ارزش انجام می‌گیرد. «مراجع ارزیابی» به‌عنوان مؤلفه‌ی سوم به‌طور کلی شامل تمامی استفاده‌کنندگان، نقش‌آفرینان و ذینفعان در محدوده‌ی مورد مطالعه می‌باشد که لازم است در فرایند ارزیابی ارزش‌ها حضور داشته باشند. براین اساس گروه‌هایی که حضور آنان در این فرایند ضروری به نظر می‌رسد شامل استفاده‌کنندگان، کاربران، برنامه‌ریزان متخصص و برنامه‌ریزان ذینفع می‌باشد.

۲- گونه‌شناسی ارزش‌های میراث

در هر گونه از تمرین‌های ارزیابی ارزش‌های میراث، یکی از مراحل کلیدی که باید توسط محققان مورد توجه قرار گیرد، تدوین یک گونه‌شناسی از ارزش‌های مکان می‌باشد که در کمتر سندی مرتبط با دستورالعمل‌های ارزیابی ارزش به آن اشاره نشده است. به طور مثال دلاتوره و همکاران در سال ۲۰۰۲ م. در سند ارزیابی ارزش ارائه شده توسط موسسه‌ی گتی، گونه‌شناسی ارزش را در مراحل اولیه‌ی ارزیابی ارزش و در مرحله شناسایی قرار داده و این مهم را با توسل به مشورت با ذینفعان متنوع در هر نمونه‌ی مورد مطالعه قابل تحقق می‌دانند (De la Torre ed, 2002, 9). همچنین ولداپوس و رودرز در پژوهش خود با عنوان «یادگیری از یک میراث: ونیز تا والتا» تدوین گونه‌شناسی جامع، از ارزش را در گام دوم مدیریت مکان‌های میراثی و در پاسخ به سوال «چرا میراث برای ما ارزشمند است» جایگذاری می‌کنند (Veldpaus and Roders, 2014, 257). همچنین در پژوهش مشهور فردهایم و همکاران نیز، نویسندگان بیان می‌کنند که گونه‌شناسی ارزش اغلب در مرحله‌ی دوم این فرایند و در پاسخ به چرایی ارزشمندی خصیصه‌های مکشوف در مکان میراثی به کار گرفته می‌شود و به بیانیه‌ی اهمیت ختم می‌شود (Fredheim and Khalaf, 2016, 7). با این حال تعیین یک گونه‌شناسی تنها بخشی از فرایند ارزیابی ارزش مکان‌های میراثی به شمار می‌آید. این عمل بستری را برای تدوین بیانیه‌ی اهمیت به‌عنوان

تصویر ۱- چهارچوب مفهومی ارزیابی ارزش‌های میراث فرهنگی.

شناسایی کرده و نحوه‌ی پرداختن به آن‌ها را مشخص می‌کنند. این گام‌ها شامل پاسخ‌گویی به ۴ سوال اصلی؛ «میراث چیست؟»، «چرا از آن حفاظت می‌کنیم؟»، «فرایند مدیریت آن چگونه است؟» و «چه کسانی در فرایند مدیریت میراث دخیل هستند؟» می‌باشد (Veldpaus and Roders, 2014). در همین راستا فردهایم و همکاران، در پژوهشی که در سال ۲۰۱۶ م. انجام دادند درصدد نقد رویکردهای مبتنی بر ارزش برآمدند. نویسندگان این تحقیق پس از بررسی طیف وسیعی از گونه‌شناسی‌ها، به منظور توسعه این رویکرد سه مرحله‌ی اصلی را برای ارزیابی ارزش‌های میراث معرفی می‌کنند. مشابه تحقیق پیشین این مراحل سه سوال اصلی؛ «چه چیزی از میراث مورد سوال و ارزیابی است؟»، «به چه دلیل این مقولات ارزشمند شمرده می‌شوند؟» و «این مقولات چه مقدار ارزشمند هستند» را با پیشنهاداتی از جانب نویسنده پاسخ می‌دهند (Fredheim and Khalaf 2016). اندرودی و تقی‌پور اناری نیز در مقاله خود پیرامون مفهوم منظر شهری تاریخی، ارزیابی ارزش را وابسته به سه مؤلفه‌ی اصلی معرفی می‌کنند. این مؤلفه‌ها شامل: ماهیت ارزش‌ها، شرایط زمانی و مکانی و اهداف و مخاطبان می‌باشند (اندرودی و تقی‌پور اناری، ۲۰۱۸).

بازخوانی پیشینه موضوع نشان می‌دهد که عامل متمایز کننده در بررسی‌ها، علاوه بر نمونه‌های مورد مطالعه در نظر گرفتن مؤلفه‌های مختلف ارزش و میزان پرداختن به هر مورد نیز می‌باشد. مقاله حاضر با بررسی مؤلفه‌های در نظر گرفته‌شده، چارچوبی مفهومی را به منظور نظم‌دهی و صورت‌دهی سامانه‌های منطقی موجود در روند ارزیابی ارزش پیشنهاد می‌دهد. چهارچوب پیشنهادی (تصویر ۱) در مرحله‌ی اول ارزیابی ارزش‌های میراثی را منوط به درک «مفهوم مکانی و زمانی» میراث می‌داند. زیرا که این مفهوم خاصیتی متغیر داشته و در نتیجه مفهوم خصیصه‌ها و ارزش‌ها را نسبت به زمان و مکان تغییر خواهد داد. بطور مثال به گفته لونتال، مفهوم میراث از اواخر قرن هجدهم کاربردهایی چون ایجاد حس هویت و وطن‌پرستی داشته است (Lowenthal, 2015). در حالی که در جامعه‌ی معاصر مفهومی نسبی در زمان و مکان دارد. همچنین بر اساس تحلیل نظریه جنتری و اسمیت مفهوم میراث امروزه به‌عنوان یک عنصر کیفیت‌بخش و در مواردی جوهره‌ی عدالت اجتماعی در نظر گرفته می‌شود (Gentry & Smith, 2019, 8).

در لایه‌ی بعدی؛ چهار مؤلفه‌ی اصلی و تأثیرگذار دیگر پیشنهاد شده است. مؤلفه‌ی اول یعنی «خصیصه‌های دارایی میراثی» به معنای تمامی اجزای دارایی میراثی است که ارزش‌ها به آن ضمیمه می‌شود. این خصیصه‌ها شامل خصیصه‌های ملموس و ناملموس، روابط، تعاملات با دارایی میراث و منظر می‌شود (Veldpaus and Roders, 2014). همچنین وجوهی که این خصیصه‌ها با آنها درک می‌شوند به مثابه تفسیری برای درک خصیصه‌ها پیشنهاد می‌شود. این وجوه شامل وجه حسی^۱، ارتباطی^۲، اسنادی^۳ و عملکردی^۴ خصیصه‌های میراثی می‌باشند (Duval et al., 2019; Havinga, Colenbrander, & Schellen, 2019; Maciel Silva & Zancheti, 2014; Stephenson, 2008; Veldpaus & Roders, 2014). مؤلفه‌ی ارزش‌ها و کیفیات آن، در چهارچوب پیشنهادی به معنی شناسایی درجه‌ی اهمیت ارزش‌ها به وسیله‌ی شاخصه‌های کیفیت‌سنجی^۵ می‌باشد (Fredheim and Khalaf, 2016, 7). معیارهای کیفیت در این پژوهش شامل اصالت،

ملزم می‌کنند. از این‌رو، بهره‌گیری از یک‌گونه‌شناسی مرتبط با گونه‌ی میراثی، که در مراحل پژوهش بر روی نمونه‌ی مورد مطالعه و بستر طبیعی و اجتماعی آن قابلیت به روز رسانی داشته باشد، پیشنهاد می‌شود.

۳- گونه‌شناسی ارزش‌های میراث مدرن

به منظور دستیابی به گونه‌شناسی ارزش‌های میراث مدرن یک گونه‌شناسی مرجع از ارزش‌های میراث به‌عنوان مینا در این مقاله انتخاب شده و بر اساس گونه‌ی میراث مدرن به‌روزرسانی می‌گردد. در حال حاضر پیشینه‌ای غنی در حوزه‌ی دسته‌بندی ارزش‌های میراث با رویکردهای متفاوت وجود دارد، با این حال همانطور که مسعود و همکاران بیان می‌کنند حتی متفاوت‌ترین دسته‌بندی‌های ارزش‌های میراث با مبانی و چهارچوب‌های متفاوت -به طور مثال فری (۱۹۹۷) و ریگل (۱۹۰۳)- دارای همپوشانی‌هایی هستند به بیان دیگر در این دسته‌بندی‌ها همواره تشابهاتی وجود دارد، لیکن هر سیستم فکری در رابطه با ارزش‌های میراث گونه‌هایی از ارزش را برجسته و سایر گونه‌ها را خلاصه و یا حذف می‌نماید (مسعود و همکاران، ۲۰۱۹). از آنجایی که موضوع مورد بحث مقاله حاضر ارزش‌های میراث مدرن بوده، به منظور شروع، یکی از مشهورترین گونه‌شناسی‌ها یعنی گونه‌شناسی ارزش‌های میراثی ولداپوس و رودرز (Veldpauw and Roders, 2014) به‌عنوان پایه‌ی این مبحث انتخاب شده است. برای به‌روزرسانی این گونه‌شناسی در حوزه‌ی میراث مدرن متون مرتبط در طیف وسیعی بازخوانی و واکاوی شده‌اند. این متون شامل سه بخش اصلی: تاریخ حفاظت از میراث مدرن، نظریات نظریه‌پردازان حوزه‌ی میراث مدرن و اسناد و کانوناسیون‌های بین‌المللی پیرامون حفاظت از میراث مدرن می‌باشد که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۳-۱. ارزش‌ها در تاریخ حفاظت از میراث مدرن

اولین بار میراث معماری مدرن در اوایل دهه‌ی ۶۰ م. به صورت جدی مورد توجه قرار گرفت. هنگامی که حفاظت و نگهداری از ساختمان‌هایی که حدود ۵۰ سال قبل از آن ساخته شده بودند به تعویق افتاد و موجب تهدید ساختارهایی شد که به‌نوعی به‌واسطه‌ی منتسب بودن به جنبش مدرن، ارزشمند و خاص شناخته می‌شدند. تلاش‌ها ابتدا به جهت حفاظت از یادمان‌ها و تک‌بناهای خاص مانند ساختمان باهوس در آلمان با طراحی والتر گریپیوس و آسایشگاه زونسترال با طراحی جان دویکر در هلند انجام گرفت. در این دوره رویکردها عموماً شامل تعمیر و تقویت ساختار سازه و همچنین حفاظت از ایده‌ی معماری بود. درنهایت برنامه‌ی مرمت بنای زونسترال پس از پایان یافتن در سال ۱۹۸۷ م. منجر به تشکیل یک جنبش جهانی در جهت حفاظت از آثار جنبش مدرن گردید (Prudon, 2008). در سال ۱۹۸۹ م. شورای اروپا یک مجموعه نام‌ی ویژه در مورد راه‌کارهای حفاظت و ارتقاء میراث معماری قرن بیستم در وین ترتیب داد. از دهه ۱۹۹۰ م. به بعد ابتکارات بیشتری در این زمینه در اروپا و همچنین در کشورهای غیراروپایی صورت گرفت (Cunningham, 2013, 35; Slaton, 1995). در برخی از کشورها، قانون حمایت از میراث که مشمول بناهای با قدمت بیش از ۵۰ سال می‌شد، اصلاح یافت یا لغو شد تا بتوانند به‌موقع از میراث پس از جنگ حفاظت کنند.

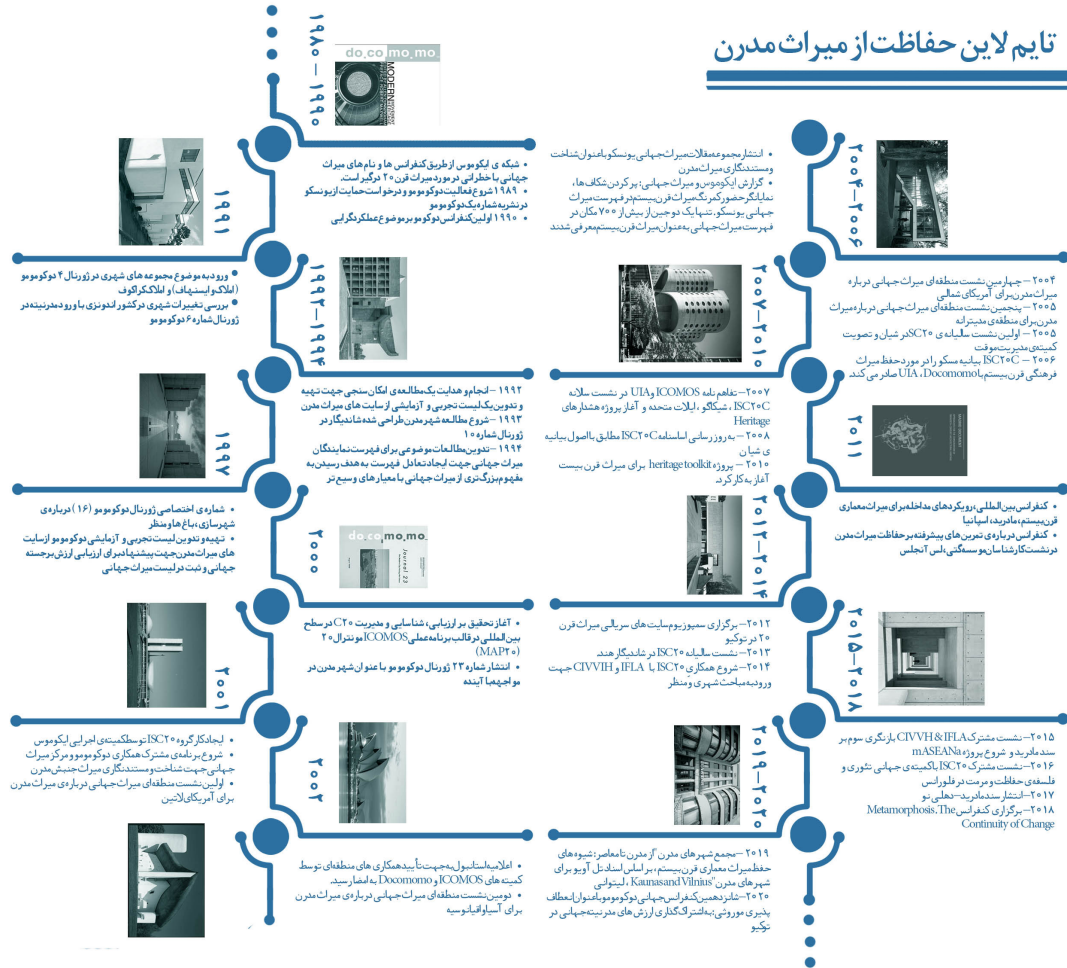
مبنای حفاظت و مدیریت سایت‌های میراثی فراهم می‌کند. گونه‌شناسی ارزش عموماً به‌وسیله‌ی دو رویکرد انجام می‌گیرد. رویکرد نخست بر پایه‌ی به‌روزرسانی یک گونه‌شناسی از پیش تعیین شده است و رویکرد دوم مبتنی بر نوعی گونه‌شناسی محیط مینا می‌باشد که از طریق انواع پیمایش انجام می‌گیرد. به طور مثال؛ ملانیه دووال در پژوهش خود برای دستیابی به نوعی از گونه‌شناسی محیط مینا و میان فرهنگی به منظور عبور از سیستم ارزش‌گذاری غربی تلاش دارد به یک سیستم ارزش‌گذاری جهان‌شمول دست پیدا کند. او در طی تحقیقات خود بر روی پارک باستان‌شناسی در کسن برگ^۲ پس از شناسایی تمامی گروه‌هایی که با این سایت در تعامل بودند، به شش نوع ارزش جدید و مشترک در میان گروه‌ها دست یافته است (Duval et al., 2019) در حقیقت در این پژوهش مشارکت همه جانبه‌ی نقش آفرینان مختلف در محیط سبب شکل‌گیری گونه‌شناسی ارزش شده است. اسپورمانز و رودرز با رویکردی جامع و متفاوت در پژوهشی که در سال ۲۰۲۰ م. بر روی موضوع روش‌های ارزیابی ارزش انجام داده‌اند، با بررسی سیستماتیک ۲۳۰ مقاله و گزارش علمی در این حوزه، هفت خط داستانی را به‌عنوان روندهای اصلی در این تحقیقات برای دستیابی به گونه‌شناسی ارزش‌ها شناسایی کرده‌اند. عمده‌ترین روند در این پژوهش‌ها بر روش سنتی موجود در این زمینه تمرکز دارد که شامل معرفی و شناساندن نمونه‌های برجسته‌ی ناشناخته یا ارزش‌های منحصر به فرد و کمتر پرداخته‌شده‌ی نوع خاصی از میراث می‌شود. ارزیابان ارزش، در این روش عموماً متخصصان بوده‌اند و این روش با عنوان «تأکید بر پیشینه‌ی معمارانه»^۴ نام‌گذاری شده است. به علاوه، تمرکز این خط داستانی بر توصیف خصیصه‌های دارای میراثی می‌باشد (Spoormans and Roders, 2020). محققان در دیگر روش‌های موجود تلاش دارند که وجوه دیگری مانند نظرات استفاده‌کنندگان و شهروندان، نوآوری‌های تکنولوژیکی و هنری موجود، ارزش افزوده‌ی مالکیت‌ها، تأثیرات مالکیت‌ها بر وجوه اجتماعی و ... را به‌عنوان ارزش‌های منحصر به فرد بر دارای میراثی منطبق کنند. این پژوهش که آنالیزهای خود را بر پایه‌ی گونه‌شناسی (Roders, 2007) انجام داده است، مشخص می‌کند که یک سوم از مطالعات موجود در حوزه‌ی ارزیابی ارزش بر روی ارزش‌های مختلف و یا تمامی ارزش‌های یک مکان تمرکز دارند.

به‌طور خلاصه، یک گونه‌شناسی ارزش باید کوتاه و درعین‌حال فراگیر باشد، از زبان در دسترس استفاده کند و هم‌پوشانی بین مقادیر را به حداقل برساند (De la Torre ed, 2002:7; Silva and Rod-ers, 2012). همچنین ارزیابی ارزش می‌بایستی به اندازه‌ی خود سایت میراثی به بستر اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و جغرافیایی آن به‌طور جدی اهمیت بدهد و آن را در نظر بگیرد (De la Torre, 2013, 19). فرآیند گونه‌شناسی یک سایت میراثی به دلیل وجود فاکتورهای مختلف به منظور سنجش و کاربست اثر فرآیندی پیچیده محسوب می‌شود. چرا که ارزش‌های یک سایت میراثی اغلب پویا و نسبی هستند؛ به این معنی که دائماً در حال تغییرند (Heras et al, 2019; Mason and Avrami, 2002)، فاقد مقادیر یکسان و حتی در برخی مواقع متعارض هستند. همچنین دارای کیفیت‌ها و سودمندی‌های متفاوت می‌باشند (De la Torre ed, 2002). این معیارهای غیرقابل اندازه‌گیری، در اکثر مواقع وجود یک نقشه‌ی راهنما را برای نظم‌دادن به کیفیات موجود

در نتیجه سیاست ترمیم به منظور جلوگیری از خطر سرمایه‌گذاری‌هایی با هدف تخریب و بازسازی جایگزین شد (Normandin, 2018, 46). نقطه‌ی شروع در توجه بین‌المللی به میراث مدرن در جلسه‌ی کمیته‌ی میراث جهانی در سنتافه آمریکا در سال ۱۹۹۲ م. بود که تصمیماتی پیرامون مدیریت فهرست میراث جهانی اتخاذ گردید (Oers & Hara-

در نتیجه سیاست ترمیم به منظور جلوگیری از خطر سرمایه‌گذاری‌هایی با هدف تخریب و بازسازی جایگزین شد (Normandin, 2018, 46). نقطه‌ی شروع در توجه بین‌المللی به میراث مدرن در جلسه‌ی کمیته‌ی میراث جهانی در سنتافه آمریکا در سال ۱۹۹۲ م. بود که تصمیماتی پیرامون مدیریت فهرست میراث جهانی اتخاذ گردید (Oers & Hara-

تایم لاین حفاظت از میراث مدرن

تصویر ۲- تایم لاین تاریخ حفاظت از میراث مدرن.

جدول ۱- ارزش‌های مورد تأکید در تاریخ حفاظت میراث مدرن.

حوزه عمل	ارزش‌های مورد تأکید	حوزه	تاریخ	رخداد‌های کلیدی
مستندنگاری	تاریخی - اسنادی	معماری	۱۹۲۷	نمایشگاه با عنوان Die Wohnung
مستندنگاری و توسعه	تاریخی - ارجاعی	معماری	۱۹۳۸	فروش طرح توسعه Weissenhof Estate
حفاظت	تاریخی - ارجاعی - زیبایی‌شناسانه	معماری	دهه‌ی ۶۰ تا ۸۰	حفاظت از آثار منحصر به فرد منتسب به جنبش مدرن (ساختمان باهاوس در آلمان و آسایشگاه زونسترال)
مستندنگاری	تاریخی - ارجاعی - زیبایی‌شناسانه	معماری	۱۹۸۴	ثبت جهانی آثار آنتونی گائودی
مستندنگاری	تاریخی - ارجاعی - زیبایی‌شناسانه	شهرسازی	۱۹۸۷	ثبت جهانی برازیلیا
مستندنگاری - تئوری پردازی - آسیب‌شناسی	تاریخی - زیبایی‌شناسانه - عملکردی - ارجاعی - اجتماعی - فناوری - فرهنگی	معماری - شهرسازی	دهه‌ی ۹۰	از بین رفتن محدودیت ۵۰ سال قدمت برای ثبت بناها در کشورهای اروپایی - شروع فعالیت دوکومومو - مجموعه نامه‌های شورای اروپا
مستندنگاری - تئوری پردازی - آسیب‌شناسی	تاریخی - زیبایی‌شناسانه - عملکردی - ارجاعی - اجتماعی - هویتی	شهرسازی - منظر	۱۹۹۷	ژورنال شماره ۱۶ دوکومومو درباره‌ی مناظر و شهرسازی مدرن
مستندنگاری - تئوری پردازی - آسیب‌شناسی - مدیریت	تاریخی - زیبایی‌شناسانه - عملکردی - ارجاعی - اجتماعی - هویتی اقتصادی	معماری - شهرسازی - منظر	دهه‌ی اول قرن ۲۱	ژورنال‌های ۲۰-۲۹ / شکل‌گیری ICS20
مستندنگاری - تئوری پردازی - آسیب‌شناسی - مدیریت	تاریخی - زیبایی‌شناسانه - عملکردی - ارجاعی - اجتماعی - هویتی - اقتصادی - منوی - فرهنگی	معماری - شهرسازی - منظر	دهه‌ی دوم قرن ۲۱	نشست مشترک ICS20 با کمیته‌ی جهانی تئوری و فلسفه‌ی حفاظت و مرمت - کنفرانس دگردیسی - ورود IFLA و CIVVIA برای همکاری با ICS20 - کنفرانس ارزش‌های اشتراکی و...

۳-۲. ارزش‌ها در اسناد بین‌المللی حوزه‌ی میراث مدرن

به‌طور رسمی بیانیه‌ی آینده‌یون^{۱۱} اولین سند در حوزه‌ی میراث مدرن محسوب می‌شود. این بیانیه که در سال ۱۹۹۰ م. توسط دوکومومو منتشر شد (Docomomo, 1990)، در کنفرانس بین‌المللی میراث مدرن در سئول و در سال ۲۰۱۴ م. به‌روزرسانی شد (Docomomo, 2014). از سایر اسناد مهم در این حوزه بیانیه‌ی مادرید می‌باشد. نسخه‌ی اولیه‌ی این بیانیه به‌طور مشترک در سال ۲۰۱۱ م. توسط بنیاد ایکوموس و کمیته‌ی علمی بین‌المللی میراث قرن بیست و یکم در کنفرانس بین‌المللی «معیارها برای مداخله در میراث معماری قرن بیست» ارائه و پس از آن با نام «رویکردها برای حفاظت از میراث معماری قرن بیستم» منتشر شد. نسخه‌ی به‌روز شده‌ی این بیانیه که با همکاری دیگر کمیته‌های ایکوموس تهیه‌شده بود، در هجدهمین گردهمایی این بنیاد در فلورانس ایتالیا در سال ۲۰۱۴ م. منتشر شد (ISC20C, 2014). سومین و آخرین نسخه از این سند نیز به نام سند مادرید-دهلی نو در سال ۲۰۱۷ م. در نوزدهمین گردهمایی ایکوموس در دهلی نو ارائه گردید (ICOMOS, 2017) از سایر اسناد منتشرشده می‌توان به بیانیه‌ی مسکو درباره‌ی حفاظت از میراث قرن بیستم و چند بیانیه از بنیاد maAN اشاره کرد. ارزش‌های مورد اشاره در این اسناد در جدول (۳) آورده شده است.

در بررسی اسناد حوزه‌ی حفاظت از میراث مدرن همان‌طور که در بررسی تاریخ حفاظت این میراث نیز قابل مشاهده بود، تأکیدات در دهه‌ی ۹۰ م. و با شروع فعالیت‌های دوکومومو از ارزش‌های تاریخی، تکنیکی و زیبایی‌شناسانه به سمت ارزش‌های فرهنگی-اجتماعی متمرکز شد. این مهم با دخیل شدن سازمان‌های خرد و کلان مانند یونسکو و شبکه‌ی معماری مدرن آسیا (maAN) باعث توجه بیشتر به ارزش‌های اقتصادی-عملکردی شد. در سند مادرید-دهلی نو که با

نیز از طریق برگزاری کنفرانس‌ها، خطرات مرتبط با میراث قرن بیست را معرفی کرد. تشکیل دوکومومو و برگزاری اولین کنفرانس و انتشار ارزش‌های میراث مدرن توسط این بنیاد به‌صورت تخصصی در ابتدای دهه‌ی ۹۰ عملاً این موضوع را به یکی از شاخه‌های مهم میراث در جهان تبدیل کرد (Henket, 1997). سلسله وقایع ذکر شده منجر به وقایعی مانند پرنک شدن مبحث میراث مدرن و گسترش موضوعات مورد بحث در مجله تخصصی دوکومو، افزایش فعالیت کمیته‌های ایکوموس در همکاری با ISC20 و دخیل شدن سازمان‌هایی همچون ایفلا با موضوع میراث مدرن در دهه‌ی اول و دوم قرن بیست و یک گردید. با بررسی خط زمانی^۱ حفاظت از میراث مدرن (تصویر ۲) دیده می‌شود که گستره‌ی ارزش‌های مورد توجه در این حوزه به تدریج در حال افزایش است و تمرکز بر روی ارزش‌های تاریخی و اسنادی باگذشت زمان به سمت ارزش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تغییر پیدا کرده است. همچنین حوزه‌های مورد توجه به‌مرور از زمینه‌ی معماری به حوزه‌ی منظر می‌رسد و گستره‌ی عملکرد حفاظتی نیز به مقوله‌هایی همچون نظریه‌پردازی و مدیریت علاوه بر مستندنگاری و آسیب‌شناسی در دهه‌های اخیر بسط یافته است. توجه‌ها به میراث مدرن پس از گذر از رویکردهای یادمان‌محور در پی شکل‌گیری گونه‌ی جدیدی از دسته‌بندی بر اساس کارکرد بوده است. این نوع نگرش به دلیل فراوانی و همچنین ماهیت معماری مدرن که با محوریت کارکردگرایی شکل گرفته بود، پیش از دهه‌ی ۹۰ م. به‌طور خاص در اروپا آغاز شد. پس از آن تلاش گسترده‌ای در راستای توسعه رویکردها و مقیاس نگرش در رابطه با میراث مدرن توسط نشریات دوکومومو انجام شد. در دهه‌ی اخیر با توجه به برگزاری کنفرانس‌های تخصصی خصوصاً در حوزه‌های نظری توجه به ارزش‌های معنوی، فرهنگی و هویتی مورد تأکید قرار گرفته است.

جدول ۲- ارزش‌های مورد تأکید در اسناد بین‌المللی در حوزه‌ی میراث مدرن.

مؤسسه دوکومومو	بیانیه‌ی آینده‌یون	بیانیه‌ی شورای اروپا	بیانیه‌ی maAN مادرید	بیانیه‌ی maAN استانبول	بیانیه‌ی مسکو بر حفاظت میراث قرن بیستم	بیانیه‌ی مادرید	بیانیه‌ی آینده‌یون - سئول	بیانیه‌ی مادرید - نیودلهی	
۱۹۹۰	۱۹۹۰	۱۹۹۱	۲۰۰۱	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۱۱	۲۰۱۴	۲۰۱۷	فناوری
*	*	*	*	*	*	*	*	*	اجتماعی
*	*	*	*	*	*	*	*	*	هنری و زیبایی‌شناسی
*	*	*	*	*	*	*	*	*	ارجاعی
					*	*	*	*	اقتصادی
		*			*	*	*	*	فرهنگی
		*			*	*	*	*	تاریخی
			*	*		*	*	*	معنوی
			*	*		*	*	*	نوآوری
		*		*		*	*	*	عملکردی
			*	*		*	*	*	هویت و شخصیت
								*	خاطره
								*	تنوع

همکاری حداکثری جوامع فعال در حوزه‌ی میراث مدرن تهیه گردیده است. علاوه بر ارزش‌های پیشین به ارزش‌های مرتبط با خاطرات هویتی نیز پرداخته شده است.

جدول ۳- ارزش‌های مورد تأکید نظریه‌پردازان حوزه‌ی میراث مدرن.

نظریه‌پرداز	منابع مورد استفاده	اصول مورد تأکید در ارتباط با موضوع	ارزش‌های مورد تأکید در حوزه‌ی میراث مدرن
آویس ریگل	(Arrhenius, 2012; Arrhenius, 2004; Hayes, 2019)	- میراث مدرن در دسته‌ی بناهای غیر عمد دارای ارزش تاریخی به معنی نشانه‌ی زمانی خاص بودن	ارزش تاریخی
چزاره برندی	(Brandi, 2008; Meraz Avila, 2009)	- قطع روند کار هنری در فراهم نبودن فضای باز در بستر معماری و شهرسازی سنتی - اولویت ارزش زیبایی‌شناسی نسبت به ارزش تاریخی	ارزش زیبایی‌شناسی ارزش تاریخی
آلن کولکوهن ^{۱۲}	(Colquhoun, 1981)	حفاظت با رویکرد حفاظتی طولانی (متغیر بودن دال و دلالت کننده همراه با ثبات محتوای دال)	ارزش یادمانی ارزش فرهنگی
کنت فرامپتون	(Oers and Haraguchi 2003 Y; جنکر ۱۳۹۷)	- یافتن مسیری میانه بین ماتریالیسم نوتاریخ‌گرایانه و ایدئالیسم - خلق مکان-فرم که دارای تراکمی از هویت‌های فرهنگی است	ارزش فرهنگی
رم کولهااس	(Rem Koolhaas et al., 2017)	- حفاظت امری نامحدود در حوزه‌ی زمان و مکان - حذف موارد فاقد ارزش معماری - حفاظت با رویکرد اقتصادی در رابطه با بناهای مدرن	ارزش مولد بودن ارزش پاسخ‌گویی
آلن کونینگهام ^{۱۳}	(Cunningham 2013)	- آینده‌نگری درباره‌ی میراث مدرن و کارایی آن	ارزش نوستالژی ارزش سودمندی
مایلز گلندنینگ	(Glendinning, 2003, 2013)	- «حفاظت» مثالی از «نظم آرزو شده» در مدرنیسم - رد رویکرد حفاظت صرف و ایجاد چرخه‌ی طبیعی برای این نوع میراث - توجه به ارزش تاریخی جدا از ارزش قدمت	ارزش تاریخی ارزش جهان‌وطنی
هربرت جان هنکت	(Henket, 1998)	- سلسله‌مراتب مداخلات - رویکرد آیکونیک و معمولی	ارزش‌های مورد تأکید دو کومومو
هیلدا هنین	(Cunningham, 2013; Heynen, 2006)	- احیای هویت از گذشته‌ای که مدرنیته در آن سنتی جدید بوده - تعادل موقعیت بین بازتولید صادقانه از طرح اصلی و نوسازی پویا - پذیرش عملکردهای جدید	ارزش تاریخی ارزش هویت
دیوید فیکسler	(Fixler, 2006)	- توجه به ماهیت فلسفی - اجتماعی - مداخلات فیزیکی بر پایه‌ی آرمان‌های مدنی مدرنیته - تخریب میراث مدرن در تضاد با توسعه‌ی پایدار - از بین بردن مرز بین طراحی و حفاظت از طریق جدی‌گرفتن فرآیند حفاظت مانند پروژه‌های معاصر - خاطره به معنای احساس مجاورت در میراث مدرن - تمرکز در حفاظت بر ایده‌ی معماری	ارزش اجتماعی ارزش نوستالژی ارزش تازگی ارزش نوآوری ارزش ندرت
جان آلان	(Allan, 2007; Yilmaz, 2018)	- توجه به استانداردهای اقتصادی - عدم امکان رسیدن به شکل اولیه - نو به نظر رسیدن به جای خوب به نظر رسیدن - اولویت وجه سازندگی در میراث مدرن تا حفاظت - ارزش‌های میراث مدرن در دستاوردهای فکری	ارزش‌های فکری و نوآورانه
کاسیاتو	(Casciato, 2004; Zamburlini, 2016)	- حفاظت و نگهداری میراث مدرن امری اجباری براساس ترکیبات حافظه و اندیشه و ارتباط با مکان - حفاظت به دلیل احیای فرهنگ یادمان - ارتباط بناهای مدرن با فرهنگ‌های ملی و پسااستعماری منبعی جهت کشف نمودهای فرهنگ مدرنیته	ارزش حافظه و نوستالژی ارزش یادمانی ارزش فرهنگی
کانزینی	(Borgarino and Canziani, 2011; Canziani, A. and Luciani, A. and Pedroni, 2016; Canziani, 2009)	- ارزش و مسئله‌ی نوبی در میراث مدرن در مقایسه با میراث سنتی - حضور اجتماع زیسته در دوران اخیر در قضاوت‌های ارزش میراث مدرن - وارد کردن پویایی در بحث حفاظت از میراث مدرن جهت جلوگیری از کهنگی (به‌عنوان ضدارزش در این نوع میراث) - ارزش‌های آموزشی در میراث مدرن - تأکید بر منبع قرار دادن نمونه‌ی موردی جهت ارزیابی ارزش	ارزش تازگی (اخیر) بودن ارزش ندرت
آنا توستو	(Tostões, 2016)	- مظهری از ارزش‌های میان فرهنگی - رویکردهایی بر مبنای پایداری و حفاظت به جای بازسازی	ارزش فرهنگی ارزش جهان‌وطنی
کویپرس، دیونگ	(Kuipers and De Jonge, 2017)	- ارزش انعطاف جهت به‌روزرسانی برخلاف وعده‌ی معماران - استفاده از روش‌های دیالکتیکی ارزیابی ارزش	ارزش انعطاف

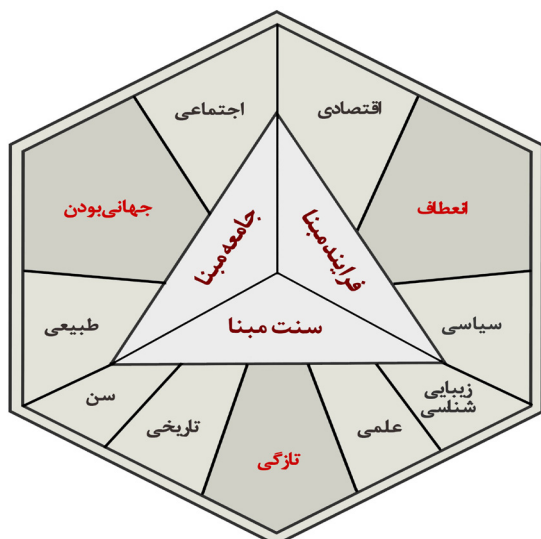
۳-۳. ارزش‌های مورد توجه نظریه پردازان حوزه میراث مدرن

با توجه به بدیع بودن موضوع حفاظت از میراث مدرن، صاحب نظران در این حوزه اندک بوده و اغلب از زمینه‌های دیگر به این حوزه ورود پیدا کرده‌اند. از این رو، مقاله حاضر در این بخش به بیان نظریات سه دسته از نظریه پردازان پرداخته است. دسته اول نظریه پردازان حوزه حفاظت هستند که سعی شده است از نظریات آنان در زمینه حفاظت از میراث، نتایجی برای حوزه مورد بحث استنتاج و استخراج شود. دسته دوم متفکرین حوزه معماری و شهرسازی مدرن می‌باشند که نظریات آنان به لحاظ تفسیر ارزش‌ها و ایده‌های این حوزه برای این پژوهش ارزشمند بوده است. در نهایت دسته سوم نظریه پردازان حفاظت از میراث مدرن هستند که نظریات آن‌ها پاسخ‌های روشن و واضحی به چالش‌های این حوزه محسوب می‌شود. با بررسی نظریات طیف گسترده‌ای از نظریه پردازان حوزه حفاظت میراث مدرن شاهد نگرش‌ها از زوایای مختلف به این موضوع می‌توان بود. چنان‌که در بسیاری از نظریات به دلیل نگاه موشکافانه‌ی نظریه پردازان، ارزش‌های منحصر به فرد این میراث همچون ارزش‌های میان فرهنگی و جهان شمول معرفی شده‌اند. به‌طور کلی مواردی مانند توجه به محتوا و ایده‌های مدنی و اجتماعی در جنبش مدرن، انجام خوانش‌های مجدد بر انواع گونه‌های معماری و شهرسازی این دوره (حتی معماری استعماری) و اشاره به احیای هویت مدرن به‌عنوان سنت جدید، از موارد مورد تأکید نظریه پردازان بوده است. در بحثی دیگر، به گفته‌ی مادران و کانزیانی (Canziani, 2009; Madran, 2006)، اهمیت ساختارهای قرن بیستم به واسطه‌ی ارزش حافظه و ارتباط مستقیم با جامعه‌ی مدنی حافظ آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این موضوع به ویژه در مواردی که آن ساختار هنوز هم می‌تواند عملکرد اصلی خود را حفظ کند به ارزش استمرار انجامیده و با زیستن در میراث مفهوم «آینده‌ای برای گذشته» را به همراه دارد. همچنین می‌توان گفت عموماً رویکردهای مواجهه با این نوع میراث در مبحث حفاظت و بازآفرینی در تلاش برای عبور از قید مفهوم «اصالت» هستند. این موضوع از طریق تغییر مفهوم اصالت با استناد به اندیشه‌های جنبش مدرن همچون «نظم آرزو شده» صورت می‌پذیرد. همچنین به‌طور مثال ماهیت گذرای آثار جنبش مدرن و اعتقاد مدرنیست‌ها بر عبور از ارزش‌های گذشته، این مفهوم را در ابعاد مختلف تحت تأثیر قرار داده است. چنان‌که غالب نظریه پردازان حوزه حفاظت از میراث مدرن بدنبال آن هستند که مفهوم اصالت را در بستر اولویت‌دهی نگرش‌های اقتصادی قرار دهند. در زمینه‌ی حفاظت معاصر این نگرش‌ها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت تأثیر دسته‌بندی‌های ارزشی، حفاظت سلسله مراتبی را اعمال می‌کنند. آرای نظریه پردازان این حوزه نشان می‌دهد که حفاظت به خصوص در زمینه‌ی میراث مدرن امری آینده‌نگر و پیش‌رونده است تا امری گذشته‌نگر. چنان‌که رم کولهاس (Rem Koolhaas et al., 2017) با استناد به این موضوع که فاصله‌ی زمانی آنچه حفظ می‌کنیم هر روز کمتر می‌شود، اعلام می‌دارد که حفاظت معاصر در حال پیشی گرفتن از معماری است.

۴- توصیف ارزش‌های میراث معماری و شهرسازی مدرن

پس از بازخوانی و واکاوی ارزش‌های مورد تأکید در سه حوزه‌ی مربوطه در موضوع میراث مدرن، علاوه بر گونه‌های ارزشی کلی در حوزه

میراث، ارزش‌های متمایزی که از خصیصه‌های این گونه‌ی میراثی ناشی می‌شوند نیز در مقاله حاضر شناسایی شده‌اند. این بررسی در حوزه‌ی تاریخ حفاظت میراث مدرن در محدوده‌ی زمانی دهه ۱۹۸۰ م. تا سال ۲۰۲۰ م.، در حوزه‌ی نظریه پردازان از اواخر قرن ۱۹ تا سال ۲۰۱۸ م. و در حوزه‌ی اسناد بین‌المللی میراث مدرن از سال ۱۹۹۰ م. تا آخرین سند موجود یعنی بیانیه‌ی مادرید-دهلی نو انجام گرفته است. آنچه از بازخوانی و واکاوی این اسناد برمی‌آید آن است که ارزش‌های مورد تأکید، باوجود پراکندگی و عدم جامعیت، در اکثر موارد با دسته‌بندی ارزش‌های کلاسیک میراث که توسط ولدپاوس و رودرز (۲۰۱۴) پیشنهاد شده است همپوشانی دارد. با این حال سه ارزش وجود دارد که در این دسته‌بندی جای نمی‌گیرد که به‌صورت خاص مرتبط با میراث مدرن می‌باشد. این سه ارزش شامل؛ ارزش تازگی (اخیر بودن)، ارزش جهانی بودن و ارزش انعطاف می‌باشد. ضمناً ارزش‌هایی که به موارد اسطوره‌ای و یا ارزش‌های باستان‌شناسانه مرتبط می‌باشند با توجه به ماهیت اخیر بودن میراث مدرن در دسته بندی این پژوهش قرار نمی‌گیرند. در نهایت با توجه به موارد ذکر شده، دسته‌بندی ارائه شده توسط ولدپاوس و رودرز (۲۰۱۴) در تطبیق با ماهیت میراث مدرن، به‌روزرسانی شده است (Veldpauw and Roders, 2014). این دسته بندی در تصویر (۳) ارائه شده است. دسته‌بندی پیشنهادی ولدپاوس و رودرز (۲۰۱۴) که در این تحقیق به‌عنوان مبنای دسته‌بندی پیشنهادی نگارندگان قرار داده شده است، از جامع‌ترین دسته‌بندی‌های ارزشی کلاسیک می‌باشد که سه وجه اصلی برای ارزش‌ها در نظر می‌گیرد. «ارزش‌های سنت مینا» عموماً به ارزش‌هایی گفته می‌شود که از ابتدایی‌ترین اسناد در حوزه‌ی حفاظت بر آن‌ها تأکید شده است و عموماً در ابتدایی‌ترین برخورد با یک اثر میراثی توسط فرهنگ‌ها و سنت‌های متفاوت قابل درک می‌باشند. «ارزش‌های مرتبط با جامعه» به ویژگی‌هایی که با دیدگاه‌های مردم شناختی ارزش انگاشته می‌شوند اطلاق می‌شود، این ارزش‌ها به رابطه‌ی انسان با محیط، تنوع فرهنگی و ارزش‌های فرهنگی اشاره دارند. در نهایت «ارزش‌های فرایند مینا» به ارزش‌های مربوط به توسعه و مدیریت یک سایت میراثی مربوط می‌باشد و به نقش و تغییرات اثر میراثی در محیط انسانی به‌عنوان منبعی از

تصویر ۳- گونه‌شناسی ارزش‌های میراث مدرن.

این ارزش خصوصاً برای جامعه‌ای که قسمتی از سال‌های زندگی خود را در گذشته‌ای گذرانده است که اکنون به محدوده‌ی میراث تعلق دارد، می‌تواند راهگشای احیای این میراث باشد.

ارزش جهانی بودن: بر پایه‌ی اعتقاد مدرنیست‌ها بر نظم آرزو شده‌ی جهانی و رفاه عمومی، این ارزش در نتیجه‌ی سبک بین‌الملل به وجود آمده است. بدین معنی که شهر موردنظر، موقعیت مکانی خاصی ندارد و هر جا می‌تواند باشد (مقدم، ۱۳۸۶) و به گونه‌ای به دنبال رهایی از سنت و فرهنگ محلی به سمت فرهنگی جهانی حرکت می‌کند. این شهر، ویژه‌انسانی است که در هر جای کره خاکی که باشد، شناخته شده است. بقایای نظم آرزو شده در مدرنیسم امروزه به شکل میراث مدرن در قالب سبک‌های معماری مدرن همچون سبک بین‌الملل، آرت دکو و ... در سراسر جهان حضور داشته (Glendinning, 2013) و نوعی احساس جهان‌وطنی را در هنگام مواجهه‌ی مسافران و یا مهاجران با یادگارهای این سبک برمی‌انگیزد. این ویژگی شاید در مواجهه با سبک‌های دیگر میراث معماری و شهری در کشورهایی که حوزه‌های فرهنگی مشابه دارند نیز دیده شود، با این حال به علت گستردگی و تعداد ساخت و سازها و همچنین عدم وابستگی این سبک به زمینه‌ی ساخته شده، این

توسعه‌ی پایدار اشاره دارد (ICOMOS, 1987; Mason and Avrami, 2002; Silva and Roders, 2012; Veldpau and Roders, 2014). تعاریف ارزش‌ها به‌طور خلاصه در جدول شماره پنج آورده شده است. در ادامه، سه ارزش ویژه منتسب به میراث مدرن با توجه به پیشینه تحقیق و نظریات موجود در این حوزه معرفی شده‌اند.

ارزش تازگی: ارزش تازگی در مقابل ارزش باستان شناسانه که در دیگر انواع میراث قابل رویت است به طور خاص به شاخصه‌های ساختارهای میراث مدرن ضمیمه شده است. کانزیانی به مفهوم «نو بودن» و ارزشی که به همراه آن است اشاره می‌کند و اهمیت مدرنیسم را به‌صورت آشکار نشان می‌دهد. «اگرچه این نوبی با گذشت زمان از بین می‌رود با این حال این موضوع منجر به تفاوت در رویکردهای میراث مدرن و سنتی می‌شود» (Canziani, 2009, 41). حفاظت از میراث مدرنیستی مشروط به حضور اجتماعی است. این حضور تنها مربوط به گذشته نیست؛ زیرا جامعه هنوز هم دارای ارتباطات عملکردی، فناوری و اجتماعی با محیط امروز است. وقتی مکان‌ها به‌عنوان پدیده‌های فرهنگی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند، تلاش بر این است که تبیین توسعه‌ی فرهنگ در زمان حاضر صورت بگیرد. در نتیجه توجه به

جدول ۴ - تعاریف ارزش‌های میراث مدرن، منبع: (Veldpau & Roders, 2014)

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • محصول اصلی خلاقیت و تخیل • محصول قابل توجه یک خالق، در دست داشتن امضای وی • تحقق یک‌پارچه‌ی اهداف مفهومی (با دلالت بر پیش‌زمینه‌ی مفهومی) • بخشی از تاریخ هنر یا معماری 	زیبایی‌شناسی
	<ul style="list-style-type: none"> • کار دست بشر مربوط به دوره‌ای خاص • قطعه‌ای از حافظه، منعکس‌کننده سیر زندگی نسل‌های گذشته 	سن
	<ul style="list-style-type: none"> • میراث به‌عنوان پتانسیلی برای کسب دانش گذشته برای استفاده در آینده • کیفیت هنری تاریخی یک شی به‌عنوان شاهد یک سبک تاریخی • کیفیت هنری تاریخی یک شی به‌عنوان یک نماد (معمارانه، شهری و یا طراحی) مفهومی که اکنون بخشی از تاریخ است • این واقعیت که این شی بخشی از یک رویداد تاریخی بوده است 	تاریخی
	<ul style="list-style-type: none"> • مهارت در فنون و مواد، نمایانگر کیفیت برجسته کار؛ • تحقق یک‌پارچه‌ی اهداف مفهومی (با دلالت بر پیش‌زمینه‌ی مفهومی) 	علمی
	<ul style="list-style-type: none"> • احساس نزدیک‌بودن فاصله‌ی زمانی در کنار احساس تغییر نسبت به آن فاصله‌ی زمانی 	ارزش تازگی
	<ul style="list-style-type: none"> • عاطفه‌ی فردی؛ حافظه و تجارب زندگی شخصی • عاطفه‌ی جمعی؛ مفاهیم مرتبط با هویت فرهنگی انگیزه و غرور، احساس «تعلق مکانی» و ارزش‌های مشترک. • مکان‌های تمثیلی؛ نماینده برخی از سلسله‌مراتب فردی یا وضعیت اجتماعی 	اجتماعی
<ul style="list-style-type: none"> • هماهنگی و هارمونی میان ساختمان و محیط طبیعی اطراف آن • ایدئولوژی‌های زیست‌محیطی در طراحی 	طبیعی	
<ul style="list-style-type: none"> • احساس وجود شباهت‌های فیزیکی (فرم، متریکال، تزئینات و...) و غیرفیزیکی (عملکرد و ارتباط) با معماری سرزمین‌های دیگر 	ارزش جهانی بودن	
<ul style="list-style-type: none"> • نمادهای قدرت، اقتدار و ادراکات سیاسی که از دارایی میراثی ناشی می‌شود. 	سیاسی	
<ul style="list-style-type: none"> • عملکرد و سودمندی دارایی، اصلی یا منتسب • عدم استفاده از عملکرد منقضی شده دارایی، که ارزش آن نسبت به گذشته است و باید به دلیل وجود آن و ارزش میراثی (برای نسل‌های آینده) باقی بماند. • نقشی که ممکن است برای بازار معاصر، و عمدتاً برای صنعت گردشگری داشته باشد. 	اقتصادی	
<ul style="list-style-type: none"> • قابلیت اعمال طیف گسترده‌ای از ایده‌های حفاظت و احیا در حوزه‌ی عملکرد، طراحی و استفاده از مصالح 	ارزش انعطاف	

ویژگی به صورت یک ارزش در این میراث نمایان می‌شود. **ارزش انعطاف:** کوپیرز از نظریه پردازان حوزه‌ی میراث مدرن معتقد است برخلاف ادعای معماران مدرن مبنی بر محوریت عملکرد در طراحی ساختمان‌های این جنبش، اکثریت بناهای موجود به دلیل استفاده از الگوهای هندسی ساده و تقسیمات فضایی مناسب دارای انعطاف زیادی به جهت تغییرات عملکردی می‌باشند. از این رو، وی استفاده از رویکرد دورانداختن^{۱۳} مدرنیسم را در مقابل حضور فرصت‌های استفاده مجدد در این بناها غیرممکن می‌داند و در مقابل استفاده از روش‌های طراحی یکپارچه‌ای را پیشنهاد می‌دهد که استمرار ارزش‌های میراث را تضمین می‌کنند (Kuipers & De Jonge, 2017, 18). همچنین هنک موضوع ارزش انعطاف را با ارجاع به جایگزینی مفهوم «ابدیت» با «موقت» در موضوع متربال و کاربری در بناهای سنتی و مدرن تبیین می‌کند. وی

نتیجه

حاصل ارزش‌های مطرح‌شده در فرهنگ مدرنیته‌ی قرن نوزده و بیست میلادی است، به خوانش‌های انتقادی و عمیق ارزش بیش از سایر انواع میراث نیاز دارد. گونه‌شناسی انجام شده در این مقاله نشان می‌دهد که بین دسته‌بندی ارزش‌های کلاسیک در حوزه میراث و ارزش‌های میراث مدرن تفاوت‌هایی وجود دارد. این تفاوت شامل عدم وجود ارزش‌های باستان‌شناسانه در مقابل وجود ارزش‌هایی که به وجه نویی و تازه بودن این میراث اشاره دارد می‌باشد. همچنین وجود ارزش‌هایی که از ویژگی‌های خاص معماری و شهرسازی دوره مدرن برخاسته‌اند مانند ارزش جهانی بودن و ارزش انعطاف نیز قابل بررسی و تأمل می‌باشند. در حوزه‌ی میراث مدرن و ارزش‌های آن هم چنان سؤالات زیادی پابرجا است. موضوعاتی همچون رهیافت به رویکردهای پایدار و ارزش مبنا، استفاده حداکثری از ارزش‌های این میراث و چالش‌های پیرامون حفاظت و مشارکت سرمایه‌های اجتماعی در فرایند حفاظت از این نوع میراث، همچنان در این زمینه بدون پاسخ مانده‌اند. اتکاء به چهارچوبی جامع و فرآیند محور در حوزه‌ی ارزیابی ارزش که مؤلفه‌های پراکنده‌ی موجود در زمینه‌ی ارزش‌ها و خصیصه‌های دارایی‌های میراثی را گرد هم آورد، می‌تواند برای تمرین‌های حفاظت مفید واقع شود. با این حال پیشنهاد یک دسته‌بندی از گونه‌شناسی ارزش‌های میراث مدرن علاوه بر اینکه بخشی از ادبیات این موضوع را در جهت پیشبرد تمرین‌های حفاظت پوشش می‌دهد، مسیر را برای فهم هر چه بهتر ارزش‌های منحصر به فرد این گونه از میراث هموار می‌سازد.

ارزش‌ها نقش مهمی در تبیین حفاظت از میراث انسان ساخت ایفا کرده‌اند. در بسیاری از سیستم‌های ارزش‌گذاری غربی ارزش‌های بنیادین همچون ارزش زیبایی‌شناسی و ارزش تاریخی مدت‌هاست که تثبیت شده‌اند. با این حال تولید و بازتولید معنا در مکان‌های میراثی یا درواقع گسترش مفهومی تعیین ارزش مکان‌های میراثی (از جمله سایت‌ها، محدوده‌ها و مناظر) بر اساس معانی ارتباطی آن‌ها همواره سؤالاتی را در مورد چگونگی تبیین، تفسیر، حفاظت و صیانت از این ارزش‌ها مطرح کرده است. ماهیت کیفی ارزش‌ها، ارزیابی کیفی آن‌ها را توجیه کرده و ضرورت سنجش زوایای آن‌ها را در تمرین‌های حفاظت تبیین می‌نماید. ارائه چارچوب ارزیابی ارزش با معرفی چهار مؤلفه اصلی (خصیصه‌ها، مراجع ارزیابی، گونه‌شناسی و کیفیات ارزش) و شانزده زیرمؤلفه آن، می‌تواند متخصصان را از مقیاس ماکرو تا میکرو راهبری نماید و از این طریق مؤلفه‌هایی را برای تعیین کیفیت ارزش‌ها و همچنین تشخیص وجوه ارزشمند شناخته‌شدن خصیصه‌های میراثی در لایه‌های مختلف اجتماع، با کمک یک گونه‌شناسی جامع در اختیار متخصصان قرار دهد. در این تحقیق همچنین با بهره‌گیری از روش استدلال منطقی و بر پایه‌ی استدلال نویسندگان گامی در راستای تعیین نوع‌شناسی یک گونه از میراث برداشته شد و در پایان علاوه بر تبیین گونه‌شناسی ارزش، سه ارزش «تازگی»، «انعطاف» و «جهانی بودن» به مثابه وجه تمایز ارزش در میراث مدرن معرفی گردید. میراث مدرن به‌عنوان نوعی از میراث که از عمر حفاظت آن چند دهه بیشتر نگذشته است و

پی‌نوشت‌ها

1. Sensory Aspects.
2. Associative Aspects.
3. Evidentiary Aspects.
4. Functional Aspects.
5. qualifiers of value.
6. Rarity.
7. Maloti-Drakensberg Park World Heritage Site.
8. Highlighting Architectural Legacy.
9. Alvar Aalto.
10. Time Line.
11. Eindhoven statement.
12. Alan Colquhoun.
13. Throwaway.

فهرست منابع

- اندرودی، الهام؛ تقی‌پور اناری، زینب (۱۳۹۷)، ارزیابی ارزش‌ها در منظر شهری تاریخی خیابان ولیعصر تهران با بهره‌گیری از سیستم اطلاعات جغرافیایی مشارکت مردمی (PPGIS)، *نشریه هنرهای زیبا - معماری و شهرسازی*، ۲۳ (۲)، صص ۷۵-۸۶.
- جنکز، چالرز (۱۳۹۷)، *نظریه‌ها و مانیفست‌های معماری معاصر*، سید احسان حنیف، فکر نو، تهران.
- شیروانی، مریم؛ احمدی، حسین، و وطن‌دوست، رسول (۱۳۹۵)، بازشناسی ارزش و عوامل تأثیرگذار در دگرگونی دیدگاه‌های ارزشی در حفاظت از میراث فرهنگی در قرن حاضر. *نشریه هنرهای زیبا - معماری و شهرسازی*، ۲۱ (۴)، صص ۵۰-۳۹.

Taylor & Francis.

docomomo (1990). *Eindhoven Statement*.

Docomomo (2014). *The Eindhoven-Seoul Statement*. <https://www.docomomo.com/2014/09/27/eindhoven-seoul-statement-2014/>.

Duval, Mélanie et al. (2019). "Towards a Holistic Approach to Heritage Values: A Multidisciplinary and Cosmopolitan Approach." *International Journal of Heritage Studies* 25 (12): 1279–1301.

Fixler, David N. (2006). "Preserving Modern Architecture in the Postmodern World.II." *Architect This Week (March 7, 2008)*. <http://www.aia.org>.

Fredheim, L Harald, and Manal Khalaf (2016). "The Significance of Values: Heritage Value Typologies Re-Examined." *International Journal of Heritage Studies* 22 (6): 466–81.

Gentry, Kynan, and Laurajane Smith (2019). "Critical Heritage Studies and the Legacies of the Late-Twentieth Century Heritage Canon." *International Journal of Heritage Studies* 25 (11): 1148–68.

Glendinning, Miles (2003). "The Conservation Movement: A Cult of the Modern Age." *Transactions of the Royal Historical Society* 13: 359–76.

Glendinning, Miles (2013). *The Conservation Movement: A History of Architectural Preservation: Antiquity to Modernity*. Routledge.

Havinga, Lisanne, Bernard Colenbrander, and Henk Schellen. 2019. "Heritage Attributes of Post-War Housing in Amsterdam." *Frontiers of Architectural Research*.

Hayes, Matthew (2019). "On the Origins of Alois Riegl's Conservation Theory." *Journal of the American Institute for Conservation* 58 (3): 132–43.

Henket, Hubert-Jan (1997). "The Modern Movement and the World Heritage List The DOCOMOMO Tentative List." UNESCO. <https://whc.unesco.org/archive/websites/valencia/us/conference/pgs.conf/conf.doco.htm>.

Henket, Hubert-Jan (1998). "The Icon and the Ordinary." *Modern Movement Heritage (London: E&FN Spon, 1998)*: 13–17.

Heras, Veronica Cristina et al. (2019). "Heritage Values: Towards a Holistic and Participatory Management Approach." *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*.

Heynen, Hilde (2006). "Questioning Authenticity." *National identities* 8 (3): 287–300.

ICOMOS (1987). "Washington Charter Charter For The Conservation Of Historic Towns And Urban Areas." https://www.icomos.org/charters/towns_e.pdf (February 25, 2021).

ICOMOS (2017). *Approaches To The Conservation Of Twentieth-Century Cultural Heritage*. Madrid – New Delhi.

ISC20C, ICOMOS (2014). *Madrid Document: Approaches for the Conservation of Twentieth-Century Architectural Heritage*.

Keene, Suzanne (2006). *Fragments of the World: Uses of Museum Collections*. Routledge.

مسعود، سید احسان؛ عشرتی، پرستو؛ فیضی، محسن، و عینی‌فر، علیرضا (۱۳۹۸)، توسعه چارچوب مفهومی ارزش در بازطراحی معماری داخلی استفاده مجدد بناهای واجد ارزش نمونه‌موردی: زندان قصر به‌عنوان باغ موزه، نشریه هنرهای زیبا-معماری و شهرسازی، ۲۴ (۳)، صص ۹۷-۱۱۰. جابری مقدم، مرتضی (۱۳۸۶)، شهر و مدرنیته، فرهنگستان هنر، تهران.

Allan, John (2007). "Points of Balance: Patterns of Practice in the Conservation of Modern Architecture." *Journal of Architectural Conservation* 13 (2): 13–46.

Appelbaum, Barbara (2012). *Conservation Treatment Methodology*. Routledge.

Arrhenius, T. (2012). *The Fragile Monument, on Conservation and Modernity*. Artifice Books. <https://books.google.com/books?id=jFVJYgEACAAJ>.

Arrhenius, Thordis (2004). "The Cult of Age in Mass-Society: Alois Riegl's Theory of Conservation." *Future Anterior: Journal of Historic Preservation, History, Theory, and Criticism*: 75–81.

Avrami, E, S Macdonald, R Mason, and D Myers (2019). *Values in Heritage Management: Emerging Approaches and Research Directions*. J. Paul Getty Trust. <https://books.google.com/books?id=MtuxDwAAQBAJ>.

Borgarino, Maria Paola, and Andrea Canziani (2011). "The Manageable Modern. Between Maintenance Adn Planned Conservation." In *Criteria de Intervención En El Patrimonio Arquitectónico Del Siglo XX: Conferencia Internacional CAH20thC, Madrid, 14, 15 y 16 de Junio de 2011= Intervention Approaches in the 20th Century Architectural Heritage: International Conference CAH20thC, , 241–46*.

Brandi's, Aesthetics (2008). "Architecture and Temporality in Conservation Theory: The Modern Movement and the Restoration Attitude in Cesare Brandi." In *The Challenge of Change: Dealing with the Legacy of the Modern Movement: Proceedings of the 10th International DOCOMOMO Conference*, IOS Press, 23.

Canziani, A. and Luciani, A. and Pedroni, M. (2016). "Learning from Modern Heritage: Methodological Tools for Re-Thinking Education in Conservation." *Proceedings of the 14th International Docomomo Conference - Adaptive Reuse: The Modern Movement Towards the Future*.

Canziani, Andrea (2009). *Conservare l'architettura: Conservazione Programmata per Il Patrimonio Architettonico Del XX Secolo*. Electa.

Canziani, Andrea (2009). "On the Edge of Modern Heritage Conservation." In *Conservazione Programmata per Il Patrimonio Architettonico Del XX Secolo. Planned Conservation of XX Century Architectural Heritage*, Electa, 38–47.

Casciato, Maristella (2004). "Modern Monumentality-Introduction." *The Journal of Architecture* 9 (2): 151–55.

Colquhoun, Alan (1981). "Essays in Architectural Criticism." *Cambridge Mass*.

Conti, A. (2017). "Modern Heritage and the World Heritage Convention." *World Heritage* 85: 8–16.

Cunningham, Allen (2013). *Modern Movement Heritage*.

vation for Archaeology and Museums.

Rodgers, A R Pereira (2007). "Re-Architecture: Lifespan Rehabilitation of Built Heritage-Basis."

Silva, A, and A Rodgers (2012). "Cultural Heritage Management and Heritage (Impact) Assessments."

Slaton, Deborah, Rebecca A Shiffer, and William G Foulks (1995). *Preserving the Recent Past*. Historic Preservation Education Foundation Washington, DC.

Spoomans, Lidwine, and Ana Pereira Rodgers (2020). "Methods in Assessing the Values of Architecture in Residential Neighbourhoods." *International Journal of Building Pathology and Adaptation*.

Stephenson, Janet (2008). "The Cultural Values Model: An Integrated Approach to Values in Landscapes." *Landscape and urban planning* 84 (2): 127-39.

Szmelter, Iwona (2010). "A New Conceptual Framework for the Preservation of the Heritage of Modern Art." *Theory and Practice in the Conservation of Modern and Contemporary Art: Reflections on the Roots and the Perspectives*: 33-49.

Throsby, David (2001). *Economics and Culture*. Cambridge university press.

Tostões, Ana (2016). "How to Love Modern [Post-] Colonial Architecture: Rethinking Memory in Angola and Mozambique Cities." *Architectural Theory Review* 21 (2): 196-217.

Veldpaus, Loes, and Ana Pereira Rodgers (2014). "Learning from a Legacy: Venice to Valletta." *Change over time* 4 (2): 244-63.

Westfall, Carroll William (2004). "What Are the Preservationists Preserving." <https://www.traditionalbuilding.com/opinions/carroll-william-westfall> (September 10, 2019).

Yilmaz, Zeynep İlay (2018). "Conservation of A Modern Heritage Place: 'Çarşı'-The Commercial Core Of."

Zamburlini, Gaia Ileana Carla (2016). "Modernist Heritage Conservation: An Evaluation of Theories and Current Practice."

Koolhaas, R, M Wigley, and J Carver. 2014. *Preservation Is Overtaking Us*. GSAPP Books. <https://books.google.com/books?id=jrgcnQAACAAJ>.

Koolhaas, Rem et al. (2017). *De La Source Preservation Is Overtaking Us*. distributeur GSAPP Books.

Kuipers, Marieke Cornelie, and Wessel De Jonge (2017). "Designing from Heritage: Strategies for Conservation and Conversion."

De la Torre ed, Marta (2002). *Assessing the Values of Cultural Heritage*. Los Angeles: CA: Getty Conservation Institute.

De la Torre, Marta (2013). "Values and Heritage Conservation." *Heritage & Society* 6 (2): 155-66.

Lowenthal, David (2015). *The Past Is a Foreign Country-Revisited*. Cambridge University Press.

Maciel Silva, Paula, And Silvio Zancheti (2014). "Tittle: Attributes Of Modern Architecture And Conservation Action."

Madran, E. (2006). "Modern Mimarlık Ürünlerinin Belgelenmesi ve Korunması Süreci İçin Bazı Notlar." *Mimarlık Dergisi* 332.

Mason, Randall, and Erica Avrami (2002). "Heritage Values and Challenges of Conservation Planning." *Management planning for archaeological sites*: 13-26.

Meraz Avila, Fidel Alejandro (2009). "Architecture and Temporality in Conservation Philosophy: Cesare Brandi."

Normandin, Kyle (2018). "The Stewardship of Modern Heritage." *APT Bulletin: The Journal of Preservation Technology* 49 (2-3): 45-54.

Oers, Ron van, and S Haraguchi (2003). "Identification and Documentation of Modern Heritage."

Orbasli, Aylin (2008). *Architectural Conservation: Principles and Practice*.

Pearson, Michael, and Sharon Sullivan (2013). *Looking after Heritage Places*. Melbourne Univ. Publishing.

Prudon, Theodore H M. (2008). *Preservation of Modern Architecture*.

Pye, Elizabeth (2000). *Caring for the Past: Issues in Conser-*

Typology of Modern Heritage Values through

Zahra Naziri¹, Somayeh Fadaei Nezhad Bahramjerdi^{**2}

¹Master of Restoration of Historical Buildings and Structures, Department of Restoration of Historical Buildings and Structures, School of Architecture, College of Fine Arts, University of Tehran, Tehran, Iran.

²Associate Professor, Department of Restoration of Historical Buildings and Structures, School of Architecture, College of Fine Arts, University of Tehran, Tehran, Iran.

(Received: 8 Jul 2022, Accepted: 22 Jun 2022)

Regarding heritage resource values, the most significant issue has always been the way to evaluate these values, and researchers have been looking for comprehensive instructions to perform this stage of the conservation process to date. However, due to the dispersion of value evaluation criteria, the wide range of heritage types, as well as the subjectivity of the value issue, reaching a comprehensive method for this evaluation is challenging. Addressing the conservation of modern heritage as one of the new heritage capacities, specifically in the field of heritage values, has not had a long history at the international level, and there are few studies in this area. Although it is obvious that some kinds of the values in this type of heritage would overlap the standard typologies of heritage value, addressing the specific values of this heritage is a topic that will expand the insights of experts regarding the capacities of modern heritage. This study will answer two questions: a) what are the main and sub-criteria of the conceptual framework for evaluating heritage values? b) What are the distinctive values of modern architectural and urban heritage? This qualitative study has been done using logical reasoning technique; therefore, in the first step, it will attempt to achieve a comprehensive and flexible conceptual framework for this process by examining the requirements for evaluating heritage values. The suggested framework has a Layered structure which in the first layer pursues the concept of heritage in a particular time and place. In the second layer, the required criteria are explained in order to determine the types and qualities of values. The four main determined criteria include; attributes of heritage properties, typology of values and their sub-criteria for quality assessment, Evaluation references or actors, those who involve directly or indirectly in the process and methods or ways of heritage assessment. In the next step, the study will explain the typology of modern heritage values through library study in three categories, i.e., historical documents, international conventions and theories in the field of modern heritage

conservation. History and events relating conservation of modern heritage have been discovered from 1980 to 2020. Moreover, theories of three types of theorists, including; heritage conservation theorists, modern architecture theorists, modern heritage conservation theorists from the late 19 century until 2018, have been explored. Besides, the international documents relative to the issue have been elaborated considering the type of value from 1990 until the last existing document in the area of modern heritage (Madrid-New Delhi, 2017). In fact, the determined Typology is an updated version of the famous typology by Veldpaus and Roders which was published in 2014. In this version which is prepared for Modern Heritage, except for the symbolic and evidential archaeological values, all types of values found in conventional Western typology overlap the modern heritage values. Moreover, values such as newness, flexibility, and cosmopolitanism were specifically discovered as the special values of modern heritage. The discovered values can draw attention to the modern heritage and can further improve its conservation programs.

Keyword

Modern Heritage, Heritage Values Assessment, Heritage Values.

*This article is a further research of the first author's master thesis, entitled: "Conservation of urban modern heritage; case study: North Lalezar avenue" under the supervision of the second author at the University of Tehran.

**Corresponding Author: Te: (+98-21) 66955624, Fax: (+98-21) 66409696, E-mail: sarafadaei@ut.ac.ir